

เทคนิคการถ่ายทอดวิชาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ได้ผล

พ.ท.ธิตี เงินทาบ

เรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน หรือการปฏิบัติงานของข้าราชการไทย มาเป็นเวลาช้านาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์เป็นเครื่องหมายแสดงคุณงามความดี ความมีเกียรติ ความเสียสละ ความตั้งใจปฏิบัติงานเพื่อสังคม และประเทศชาติ ซึ่งคนไทยถือว่าเป็นของสูง เนื่องจากเป็นสิ่งที่พระมหากษัตริย์พระราชทานให้แก่บุคคลนั้น ๆ ทั้งลักษณะและรูปร่างมีความสวยงาม มีคุณค่าทางศิลปะ มีความหมาย สามารถใช้ประดับในการแต่งกายในงานพิธีต่างๆ ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งบุรุษและสตรี โรงเรียนทหารสารบรรณ กรมสารบรรณทหารบก ได้มีชั่วโมงการเรียนการสอนวิชาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในทุกหลักสูตรแต่ระดับ เพื่อให้ นายทหารนักเรียน และนายสิบนักเรียนได้มีความรู้เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในหน่วยงานได้

การศึกษาวิชาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จำเป็นต้องศึกษาเชื่อมโยงกัน ๒ ส่วน ในส่วนแรกพื้นฐาน เป็นเรื่องการทำความรู้จักกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ลักษณะ ชื่อ ประเภท ในภาพรวม ส่วนที่สอง เป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ ในการเสนอขอพระราชทานสรุปคือ เรียนทฤษฎี และการปฏิบัติ โดยทั่วไป ในโรงเรียนจะเน้นการสอนภาคทฤษฎี และปฏิบัติบางส่วน ในกรมสารบรรณทหารบก เป็นการปฏิบัติเพื่อเสนอขอพระราชทานตามระเบียบกองทัพบก และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

ในชั้นเรียนวิชาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จากประสบการณ์ที่ผ่านมาจะมีนักเรียนที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในงานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือมีความเข้าใจเรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ประมาณไม่เกินร้อยละ ๓ ของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน คือไม่มีนักเรียนคนใดทำงานด้านเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลย หรือมีบ้างคิดเป็นจำนวนก็ไม่เกิน ๒ ถึง ๓ นาย นั่นคือความยากในการถ่ายทอดวิชาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เลย สามารถเข้าใจและนำไปใช้ได้ ในการบรรยายจึงต้องคอยสังเกตความสนใจของนักเรียนในภาพรวมอย่างต่อเนื่อง

ตามหลักการความสนใจในเรื่องต่างๆของคน มีปัจจัยดังนี้

๑. ปัจจัยภายนอก

๑.๑ ความเข้มและขนาดของเสียง(Intensity/size) คือ เสียงดังเรียกร้อง ความสนใจได้มาก

๑.๒ ลักษณะตรงกันข้าม(Contrast) กับข้อ ๑.๑ เช่น มีเสียงของตกดังขึ้นท่ามกลางความเงียบ

๑.๓ การซ้ำ(Repetition) ซ้ำซ้ำๆ เรียกร้องความสนใจได้

๑.๔ การเคลื่อนไหว (Movement) การเคลื่อนไหวก่อให้เกิดความสนใจตาของบุคคลจะสะดุดกับการเคลื่อนไหวโดยไม่ตั้งใจ

๒. ปัจจัยภายใน

๒.๑ แรงจูงใจ (Motives) สามารถก่อให้เกิดความสนใจ

๒.๒ การกำหนดหรือการคาดหวัง (Set or Expectancy) มีลักษณะสำคัญที่จะชี้ทางว่าจะรับรู้อะไร เช่น การบอกล่วงหน้าถึงสิ่งที่จำเป็นต้องรู้ และอุปสรรค

พุทธศาสนาก็กล่าวไว้ “การฝึกสติและเจริญสมาธิช่วยให้เรียนเก่ง”

สาเหตุที่ทำให้เรียนไม่รู้เรื่องเนื่องจากใจลอย ฟุ้งซ่าน คิดเรื่องอื่น เวลาอาจารย์บรรยายเสียงของอาจารย์เข้าหูซ้ายทะลุหูขวา นั่นคือเขาขาดสติ ยิ่งเป็นเรื่องหรือวิชาที่ไม่รู้จักมาก่อน สติยิ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก

สติ คือ การรู้ทันในปัจจุบัน การฝึกสติต้องเตือนตนเองให้รู้ทันในปัจจุบัน มองให้เห็น ฟังให้ได้ยิน

การฝึกขั้นต่อไปคือการฝึกสมาธิ การพัฒนาความจำ และความคิดต้องอาศัยสมาธิ สมาธิ แปลว่าใจตั้งมั่น ตรงกับคำว่า เอกัคคตา คือ คิดเรื่องเดียว คิดทีละเรื่อง การทำสมาธิคือ เฟ่งแนวแนวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จิตเป็นสมาธิจะทำให้จำแม่น เรียนเก่ง เหมือนถ่ายภาพปรับโฟกัสหน้ากล้อง สมาธิคือปรับโฟกัสของจิต

พระเจ้าบรมโกศลมหาราช เก่งหลายด้าน เขาใช้วิธีจินตนาการความคิดเหมือนมีลิ้นชักหลายๆลิ้นชัก เอาออกมาใช้ (คิด) ทีละลิ้นชัก ทำงานจบแล้วปิดลิ้นชัก ค่อยเปิดลิ้นชักใหม่

การบรรยายวิชาเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ได้ผล จึงต้องคำนึงถึง ผู้เรียน เป็นสำคัญเนื่องจากขาดพื้นฐานในวิชานี้ แตกต่างกับวิชาอื่นๆ ถ้าต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้วิชาเครื่องราชอิสริยาภรณ์เพื่อให้มีความเข้าใจในระดับที่ดูแลตนเองได้ และหรือสามารถช่วยเหลือหน่วย และกำลังพลอื่นๆ ได้ ผู้บรรยายต้องทำความเข้าใจ โดยนำหลักการที่กล่าวไว้มาประยุกต์ใช้ ตามลำดับดังนี้

๑. ทำความคุ้นเคย วิเคราะห์ ผู้เรียน การสอบถามถึงความรู้พื้นฐานวิชานี้

๒. อธิบายพื้นฐานเบื้องต้น ให้ผู้เรียนเข้าใจว่าสามารถทำความเข้าใจได้ไม่ยาก

๓. อธิบายถึงความจำเป็น หรือ ความสำคัญ เหตุผลที่ควรต้องศึกษาวิชานี้

๔. บรรยาย ๒ ส่วน ส่วนแรกพื้นฐาน และ ส่วนปฏิบัติ วางน้ำหนักแต่ละหลักสูตร
๕. เว้นช่วงเวลาให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ และ พัก โดยสังเกตผู้เรียน
๖. นำหลักการปัจจัยภายนอกภายใน และ พุทธศาสนามาใช้
๗. ผู้บรรยายพยายามรักษาสมาธิในการบรรยาย อดทนต่ออุปสรรคในการสื่อสาร

การบรรยายวิชาอื่นๆ สามารถนำหลักการไปทดลองใช้ อุปสรรคสำหรับวิชาเครื่องราชอิสริยาภรณ์คือ พื้นฐานผู้เรียนไม่มี หรือ มีน้อย และวิชามีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องมาก ผู้เรียนอาจเลิกสนใจกลางคันได้ ผลสำเร็จในการถ่ายทอดเรื่องเครื่องราชอิสริยาภรณ์ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และ หน่วยงานอย่างยิ่ง ทั้งยังสามารถต่อยอดความรู้นำไปใช้ได้ในอนาคต

การฝึกสติและเจริญสมาธิช่วยให้เรียนเก่ง

www.Dhamajak.net พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต)

ปัจจัยที่ทำให้ความสนใจของมนุษย์เปลี่ยนแปลง

GoToKnow โดย ขวัญเรือน รุ่งताल